

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Capvt VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

ctoratis abusu instituuntur. Ceterum Principis auctoritatem ad exigendam à Clero & plebe canonum observantiam æquè commendat; eo solo discrimine inter utrumque agendi modum, quod prior sollicitiorem curam & magis assiduam requirat, & vulnus impedit; hic negligenter se gerat, reclamantem aliquem expectet, atque post vulnus remedium paret.

X. His temporibus etiam Presbyteros regium auxilium adversus Episcopos implorasse patet ex Capitulari Caroli Calvi Tolosæ dato anno DCCCXIV. quo vexationibus illis, quibus Presbyteri Septimaniae ab Episcopis suis premebantur, egregie proficit; modum qui in visitandis parœciis ab iis tenendus sit, & sumptuum quantitatem prescribit. Imò verò prohibet Episcopis ne Presbyterorum rusticanas parœcias lucri in honesta causa dividant; sed si populi necessitas id exegerit, consilio canonico eam divisionem peragant. Ceterum capituli octava verba expendenda sunt, quæ regie potestatis vigorem in rebus ecclesiasticis ostendunt: *Vt Episcopi sub occasione, quasi auctoritatem habent canonum, his constitutis excellentiæ nostræ nequaquam resulant, aut negligant; sed canones potius ut intelligendi sunt intelligere & in cunctis observare procurent.* Quia si aliter fecerint, omnimodis & qualiter canones fidelium decimis agendum statuant, & qualiter intelligi & observari cum mansuetudine nostra decreto debeat, synodali dijudicatione & nostra auctoritate regia docebuntur. Videtur nescio quam decimarum interversionem Episcopis comminari, si à canonibus & regiis decretis desciscant. Qui locus, ut existimo, in eam rem est singularris, ut cum Magistris nostris loquar.

C A P V T VIII.

Synopsis.

I. Sub tertia dynastia Regibus, antiquorum canonum desiderium vigebat; ut patet ex Concilio apud Ansam, in quo definitum est illud privilegium non esse ratum quod canonicus non solum non concordaret sed etiam contrariearentur. Patet etiam è Glabro; qui recitat offensionem Gallicanorum Episcoporum, quod invito Turonensi Episcopo, ad preces Fulconis Comitis Basilica conferrata, fuisset a Legato, iussu Romani Pontificis, contra canones.

II. Glaber de Joanne Antipapa non est intelligendus, sed de Joanne XVIII.

III. Explicantur verba illa Glabri, Papam & Fulconem schismam creavisse. Schisma, est secessio à communione Ecclesie, ob questiones de disciplina. Heresis, ob questiones de fide, è Basilio, Schisma definit in heresim; non solum quod schismati saepe heresim adiungitur; sed etiam quod ipsum schisma, si inveteratum sit, in heresim veritatur.

IV. Id docetur è canon. v. i. Concilij CP. Qui explicatur, & conciliatur cum canone Basili; rejecta conciliatione Balsamonis. Basilius agit de schismate nondum deferto. Canon v. i. de pertinaci & ab Ecclesiæ condemnato. Emendatus canon. v. i. è Nicolao. Notitiani & Quartadecimani damnati ut heretici, & plures alij, ob questiones discipline, quia Ecclesiæ contemnebant, cuius auctoritas in Scripturis commendatur.

V. Qui sunt canonici Episcopi in dicto canon. sexto. Corrigendus locus, & rescribendum *karuncula*. Emendatus etiam obiter locus Concilij Chalcedonensis. Karuncula sunt Episcopi ejusdem communionis, Latinis Communicatores. Confirmatur hanc mendatio è versione canonis que extat in epistola Nicolai I.

VI. Ex ijs que dicta sunt illustratur locus Glabri, qui schisma vocat dissidium Papa & Episcoporum in causa canonica. Schisma ea significatione usurpatum à Benedicto IX. à Synodo Anglicana, Hincmaro, & Ivone.

VII. Quomodo se gererent Gallicani Episcopi in retinendis canonibus adversus nova rescripta. Id ostenditur ex privilegio concessò à Paschali II. Henrico Imperatori. Concilium Viennense damnat privilegium; & minatur secessionem, ni Paschalis illud revocet. Galli modestius se gerunt. Perseverandum in obedientia Papa docent. & parendum quæ pertinent ad Cathedram, cetera non admittenda.

VIII. Ivo negat de Pontifice judicium suscipiendum, nisi à fide aberraret. Si quid tamen ab eo deveniat incommodum Ecclesie Gallicane, synodos cuiusque provincie id correbaras, salva reverentia Ecclesie Romane.

I. Post annum millesimum, sub tercia Regum nostrorum dynastia, non deseruit apud Gallos servandorum canonum desiderium, quo decessores flagraverant; nec cessavit usus ille antiquus ab avis usurpatum, quo aut Ecclesia synodica deliberatione sibi prospiciebat, cum rebus per obreptionem decretis Romæ assentiri non posset; aut regio patrocinio se committebat, ut executionem impedit.

Synodi decreti ejusce generis illustre exemplum peti potest ex Concilio apud urbem Ansam, in diœcesi Lugdunenſi sitam, ab Episcopis trium provinciarum, Lugdunensis scilicet, Viennensis, & Tarantaisensis, habito anno M. XXV. cuius verba referam ex Tabulario Ecclesie Matisconensis, unde etiam illa hausit Iacobus Severtius, eaque edidit in Chronologia Archiepiscoporum Lugdunensium Num LXVII. Ex quibus disceret lector quām constanter se gererent illius ætatis Episcopi ad retinenda jura sua canonibus Conciliorum generalium munita adversus gratiosas monasteriorum exemptiones rechristis Romanorum Pontificum concessas. Anno M. X. V. dominica incarnationis convenerunt apud Ansam in Ecclesia sancti Romani, causâ Concilij, Archiepiscopi, cum pluribus Episcopis, scilicet Burchardus Lugdunensis Archiepiscopus, alias Burchardus Archiepiscopus

E iiij

Vienensis, Amiro Archiepiscopus Tarentasienensis, Helminus Episcopus Eduensis, Gaußenus Episcopus Matiensis, Gaufridus Episcopus Cabilenensis, Hugo Comes Episcopus Antissiodorensis, Guigo Episcopus Valentinenensis, Umbertus Episcopus Gratianopolitanus, Aribaldus Episcopus Vercensis, Anselmus Episcopus Augustensis, & Virardus Episcopus Maurianensis. Dum igitur multa de ecclesiasticis causis & de communi populi utilitate ibidem tractarent, surgens supradictus Gaußenus Episcopus in medio proclamavit se conqueri de Burchardo predicto Viennensi Archiepiscopo, qui sine licentia & assensu suo, contra canorum statutā, ordinationes de monachis fecerat in episcopatu suo, scilicet in Cluniacensi cœnobio. Ad que idem Archiepiscopus respondens, Dominum Odilonem Abbatem, qui presens aderat, illarum ordinationum adduxit auctorem in defensorem. Itaque Dominus Odilo cum suis monachis surgens, ostendit privilegium quod habebant à Rom. Ecclesia, quod eis talem libertatem tribuebat, ut nulli, in cuius territorio degebant, nec alicui aliquatenus subjacerent Episcopo; sed quemcunque vellent, adirent, vel de qualibet regione adducerent Episcopum, qui faceret ordinationes vel consecrationes in eorum monasterio. Regentes ergo sancti Chalcedonensis & plurimorum authenticorum Conciliorum sententias, quibus præcipitur qualiter per unamquamque regionem Abbates & monachi proprio debeat Episcopo subiici, & ne Episcopus in payacca alterius audeat ordinationes vel consecrationes absque licentia ipsius Episcopi facere, decreverunt Chartam non esse ratam, que canonici non solum non concordaret sed etiam contrarent sententijs. Adjudicaverunt quoque Dominum Abbatem non posse existere Archiepiscopo legitimū auctorem canonice defensionis. Vnde predictus Archiepiscopus ratione convictus, petens veniam à Gauſeno Episcopo, loco satisfactionis firmavit, & per quales ipse voluit fidejussore, ut unoquoque anno, quadriam ambo viventer, tempore Quadragesime sufficientiam olei de olivis ad confiendum christina ipsi persolveret sine negligenta.

Laudatur saepe locus Rodulphi Glabri monachi Cluniacensis, qui anno millesimo quinquagesimo florebat, ut doceatur ea tempestate persuasum Gallis Episcopis fuisse nihil à Romano Pontifice in Galliis contra canones tentari debere. Refert auctor ille Fulconem Andegavorum Comitem reducem ab Hierosolymita peregrinatione, ut se voto exsolveret, monasterium condidisse in pago Turonico, in prospectu Castrum Lucassenis, quod, juxta consilium uxoris suæ, non alicujus Martyris, sed Cherubin & Seraphin memoriae devotus. Rogatus Hugo Turonensis Archiepiscopus ut basilicam dedicaret, constanter renuit, donec Ecclesia

sua prædia quædam male invasa Fulco restituisset. Quod durum visum Comiti: qui Romam cùm se contulisset, muneribusque suis Ioannem Pontificem honestasset, reddit cum Petro Cardinali; qui ex delegata sibi facultate Basilicam dedicavit. Hæc sunt verba Glabri: *Quod utique audientes Galliarum quique Presules, presumptionem sacrilegam cognoverant ex caeca cupiditate processisse, dum videlicet unus rapiens, alter raptum suscipiens, recens in Romana Ecclesia schismá creavissent. Vtiversi etiam pariter detestantes i quoniam nimium indecens videbatur ut is qui apostolicam regebat sedem, apostolicum primitus ac canonicum transgrediebatur tenorem; cum insuper multiplici sit antiquitus auctoritate roboratum ut non quispiam Episcoporum in alterius diocesi istud presumat exercere, nisi Presule, cuius fuerit, compellente seu permittente. Mox: Licet namque Pontifex Romane Ecclesie ob dignitatem apostolice sedis ceteris in orbe constitutis reverentior habeatur, non tamen ei licet transgredi in aliquo canonici maderaminis tenorem. Sicut enim unusquisque orthodoxe Ecclesie Pontifex ac sponsus proprie sedis uniformiter speciem gerit Salvatoris, ita generaliter nulli convenit quipiam in alterius procaciter patrare Episcopi diocesi. Eandem rem paucioribus verbis & modestioribus explicuerat Hincmarus in epistola ad Nicolaum primum: Non aliud nisi quod regula sacre precipiunt, & mihi petendum, & vobis concedendum est.*

II. Sed locus Glabri illustrandus est ex veteribus tabulis quarum mihi copiam fecit vir nobilitate & eruditione insignis, & in perlustrandis antiquis monumentis exercitatus, Michaël de Maroles Abbas Villæ Lupæ. Si tabula illæ incidisset in manus illustrissimi Annalium conditoris, constitueret illi & quæ nobis narrationem istam ad eum Ioannem referri non debere qui per factionem Crescentij schismate excitato adversus Gregorium V. Romanam sedem invasit anno DCCCCXCVI. & statim ab Ottone Imperatore oppressus, meritas sacrilegij penas luit. Hic agitur de Ioanne XVIII. quem Sergius IV. exceptit anno M IX. qui ambo Pontifices hujus monasterij exemptionem constituerunt. Ac primò quidem Ioannes oblatum à Fulcone monasterium Bellioci, sanctæ Trinitati & Cherubin atque Seraphin memorie devotum, sub tuitione Romanæ Ecclesie suscepit, interdixitque omnibus Episcopis ne quam ibi jurisdictionem exercerent. Privilegij illius insoliti rescriptum Hugonem Archiepiscopum Turonensem commovit. Necdum enim plena immunitas monasteriis indulta fuerat absque Episcoporum consensu, quemadmodum

Vide Balnij Notas ad Conc. Narbon. lastum anno 1090.

colligi potest ex iis qua dicta sunt lib. IIII. c. ultimo. Ille vero accedens Romam, submissis precibus a Sergio I V. Ioannis succelfore contendit ut monasterij consecratio nem sibi juxta canones & Iustinianam legem permitteret. Sed repulsus fuit hac exceptione, quod Fulconi liberum fuerit in fundo suo propriaque hereditate monasterium construenti monasterium ipsiusque consecrationem Romanam Ecclesiae conferre, quia cuius est hereditas, ipsius & consecratio. Quare Hugo accepta est manibus Gregorij Silvæcandida Episcopi virgulâ, jus omne quod sibi competit, in Romanam Ecclesiam transtulit. Sergius vero Petrum Vipernensis Ecclesiam Episcopum in Gallias direxit, monasterium illud vice sua consecraturum. Quae dedicatio peracta est anno M X. ut testatur Chronicon Turonensis Ecclesiae: *Abbatia Bellilocci, & Ecclesia S. Florentij de Ambastia, à Fulcone Nerva fundans anno M X.*

III. Opinio vero de Ioanne Schismatico hauita est e locutione a Glabro usurpata, cum ait Ioannem & Fulconem recens schisma in Ecclesia Romana creavisse, unde vir eruditissimus colligebat hic agi de Pontifice schismatico. Veruntamen hoc loquendi genus eo seculo vulgatum erat, ut violatorum canonum incommoda indicarentur, quæ pacem Ecclesiae turbare solent, & verum schisma in Ecclesiam invehere. Schisma autem eti in eo consentiat cum crimen hæresos, quod utrumque unitatem communioneque Ecclesiae catholicae violat, istud fide laesa, illud caritate corrupta, attramen origine magnopere differunt. Et enim hæresis hæredit regulam fidei, ipsaque Christianæ professionis fundamenta evertit, schisma vero disciplinam ecclesiasticam labefactare ntitur, & episcopalem auctoritatem concutere, ut docent Basilius & Hieronymus. Vnde Manichæos, Valentinos, Marcionitas, & Pepuzenos inter hæreticos recensent Basilium, quia de ipsa in Deum fide controversiam movent, & a ceteris Christianis dissentiant: Οὐδὲ πέπλοι τῶν τοῖς εἰς Θεὸν πίστεος εἶναι μάρτυρες. Novationes autem sive Catharos schismaticis adscribit, quia de disciplina tantum cum Ecclesia contendebant, nempe an lapsi ad penitentia beneficium admittendi essent: Σχόλια ἡ, τοῦ πεπλού τοῦ θεοῦ τοῦ τοῦ τοῦ οἰκουμενικοῦ. Observandum tamen est eam esse schismatis indolem, ut in hæresim vertatur, quod de Donatistis dixit alicubi Augustinus: apud quos contigit ut geminatione baptismi hæresis ex schismate nasceretur, quemadmodum loquitur Imperator in Codice Theodosiano. Et in universum Hiero-

nymus afferuit de omnibus schismaticis, eos proprium quoque dogma confingere solitos, ut secessionem suam necessariam fuisse probarent. Attamen vulgatum illud quod saepissime jaecatur apud veteres, scilicet inveteratum schisma in hæresim definire, abundantam quandam disciplinæ ecclesiastice regulam præ se ferre videtur. Ea vero hoc unum significari puto, nempe ipsum schisma, eti nulla hærefoes labo infectum, si pertinax fuerit & inveteratum, transire in naturam hærefoes, & schismaticos ejus generis, Ecclesiae frequentibus admonitionibus rebelles hæretici accenserit.

IV. Eam interpretationem hausit e canonice sexto Concilij Oecumenici secundi, quo hæreticis interdicitur accusatio adversus Episcopum orthodoxum, si de criminis ecclesiastico agatur. Hæreticos autem definit eos esse qui hæreses ab Ecclesia damnatas profiteruntur. Subjungit autem haec verba: *Ad huc autem & eos qui sanam quidem fidem confiteri pre se ferunt, abscessi sunt autem, & alibi quam cum canonis nostris Episcopis conventus celebrant.* Pugnare videtur hic canonum Basilius canone, qui schismaticos ab hæreticis discrivit. Quod ita componit Balsamo, ut in canone Constantinopolitano de schismaticis agi putet, qui specie quidem sunt orthodoxi, sed re vera hæretici, καὶ αργονοί οὐδὲ ὄρθδοξοι τοις, καὶ αλλοιοι δύναται αἱρεσιῶν. Sed si ea mens esset canonis, non opus erat hoc additamento, nec schismaticorum mentio injicienda. Primum enim caput, quod hæreticos arcer, sufficiebat ad schismaticos quoque ab accusatione removendos, si necessaria sit probatio, eos præter schismatis scelus, hæresi quoque labore. Verior est hæc conciliatio, Synodus secundam intelligendam de schismaticis pertinacibus & ab Ecclesia condemnatis, Basilium de iis schismaticis de quorum redditu nondum desperavit Ecclesia. Quod eleganter colligitur ex illius verbis, cum schismaticos eos esse definit qui dissentient ob qua-

*Exempla Novationis
rianorum utitur.
habita ratione inde*

stiones qua curationem recipere possunt, dia Κατηχουματικαὶ ιδομενα. Quod attinet ad simulationem fidei, vel referri potest ad schismaticos, apud quos caritate violata, fides quoque non potest dici ex omnibus partibus integra, vel locus synodi emendandus juxta interpretationem quam sequitur Nicolaus C.P. I. ita ut hæc clausula canonis in duo membra divisa sit: *Præter hos autem, & eos qui fidem sanam simulant confiteri. Schismaticos etiam, & eos qui seorsum à communicantibus nobis Episcopis collectas factunt.* Iuxta hanc regulam, post condemnationem Synodi Nicænae, Concilium secundum, quemadmodum &

Hieron in Comi-
tum c. 1, Ep. ad Ti-
tum. Inter hærefoes
schismatis hoc in-
secessit arbitrio
mar, quod hæresi
persecutionem digna
hæres. Schismata
propter ecclesiastica-
lēm dissensionem en-
ob Ecclesia pariter
fuerat. Quod qui-
dem in primis a-
liqua ex parte in-
 religi potest dover-
fatu. Ceterato uia-
luna sollicitus non
sit aliquam con-
fusus hæresem, ut
recte ab Ecclesia
recusasse videtur.
Augusti 1. 2. contra
Creton. c. 7. do-
cet inveteratum
schismata esse ip-
lammum hæresem.
Can. 6. Concil. CP.
ap. titulus d. 1270-
p. 76. T. 19. m. 24
t. 1. v. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 797. 798. 799. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 897. 898. 899. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 917. 918. 919. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 997. 998. 999. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1017. 1018. 1019. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1097. 1098. 1099. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1197. 1198. 1199. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1217. 1218. 1219. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 15

Concilium Ephesinum, non solum Novatianos, sed etiam Quartadecimanos recentent inter haereticos, etsi ob nudam disciplinæ questionem discessissent ab Ecclesia, scilicet ob contentionem de die Paschatis, quod die xiv. mensis Nisan cum Iudeis, non autem die dominica cum Christianis, celebrabant. Plures quoque haereses Epiphanius & Augustinus describunt, quæ in sola disciplina peccabant. Exempli causa, inter propria Aërianorum capita sive dogmata hoc annumerat Augustinus, quod dicerent statu in Ecclesia non esse servanda jejuna, id est, solennia & constituta jejuna Quadragesimæ & quartæ sextæque feriæ. Media attate imaginum confractores de haeresi damnati sunt, licet de capite disciplinæ ageretur. Ejus rei inde petenda est ratio, quod schismatici violatae caritati per secessionem addunt quoque pertinacem contumaciam adversus Ecclesiæ decreta, quæ discessionis illius occasionem injustam & à perpetua traditione alienam esse in synodis declaravit. Itaque pervicaciae continuo auctoritatem Ecclesiæ contemnit, & sacras Scripturas quæ illum commendant. Quare mirum non est si schisma ejus generis in haeresim desinere dicatur. Hæc est sententia Ambrosij, qui Satyri fratris factum laudat, quod Luciferianas partes fugisset: *Non putavit, inquit, fidem esse in schismate. Nam et si fidem erga Deum tenerent, tamen erga Dei Ecclesiæ non tenerent, cujus patiebantur velut quodam artus dividere & membra lacerari.* Etenim cum propter Ecclesiæ Christus passus sit, & Christi corpus Ecclesiæ sit, non videtur ab iis exhiberi Christi fides à quibus evanescatur ejus passio, corpusque disrahitur. Unde recte Cyprianus negabat Novatianos habere penes le Ecclesiæ; idemque de Donatistis passim alferuit Augustinus.

V. Antequam vero discedam à canone sexto C P. tollendum est vetus mendum quo laborant editiones Zonarae & Balsamonis. Quid enim significant *Canonici Episcopi*? In Synodo Laodicena mentio fit psalteriarum canonorum, id est Cantorum qui in Clero adscripti sunt, ut distinguantur ab extraneis Cantoribus. Sed nulla similis ratio occurrit in Episcopis. omnes enim canoni seu laterculo Ecclesiæ sunt adscripti. Eusebius Dorylai proponit quidem in contextu Graeco Concilij Chalcedonensis, ordinandum Ephesi canonicum Episcopum. Sed ex antiqua versione Latina constat locum est corruptum, & legendum *canonicas* seu *canonicæ*. Quæ lectio maximè congruit cum iis quæ referuntur in illa actione, de ordinationibus Bassiani & Stephani, quæ factæ erant per vim & tumultum contra canones. Quare

emendandus locus canonis sexti, & legendum *canonicas* non *canonicæ*, ut hic sit illorum verborum sensus: Eos esse schismaticos, & haereticis adscribendos, qui non celebrant conventus cum Episcopis nostræ communionis. Kovaricoli dicebantur Episcopi qui ejusdem erant communionis, qui sibi invicem communicabant. Qua dictione usæ est ipsa secunda synodus in epistola¹ ad D. a. matum, cùm ait sibi non licuisse per temporis angustias monere Episcopos sua communionis, *narrans tuis & episcopis Kovaricoli* *Czerny Domini*. In² Synodo Beryensi Cyrillus Alexandrinus & Ibas Edessenus dicuntur fuisse invicem Kovaricoli. Et in Actis Synodi ad Quercum³, monachi quidam orthodoxi dicuntur fuisse Kovaricoli tñs circa 1600 & tñs circa 1610. Occurrunt saepe Kovaricoli, quos hanc Latinè *Communicatores* reddunt, in epistolis Hormisda, & alibi. His rationibus motus, ex conjectura cùm locum illum emendasse, & Kovaricoli Episcopos canonicos substituisse, incidi in epistolam Nicolai I. qui hunc canonem laudat, & *Communicantes* vertit, ut nullus de emendatione dubitandi supervisus locus: *Eos qui seorsum à communicantiibus nobis Episcopis collectas faciunt.*

V. I. Ut autem redeam unde discessi, cùm schisma ortum habeat à contentione ob ecclesiasticam disciplinam, quando canones de disciplina lati franguntur, schismati prebetur occasio; imò vero in hoc animorum & sententiarum dissidio potest dici aliquod schisma constatum esse, cui deest sola fecies à communione externa, ad quam aditus fieret per importunas excommunications. Eleganter vero probatur hoc seculo usum locutionis illius invaluisse, ex literis Benedicti IX. ad Stephanum Arvernensem Episcopum, qui conquestus erat de absolutione à Papa, Pontio Comiti Arvernensi indulta, licet ab Episcopo excommunicatione constictus esset. Responder eam sibi ignoram fuisse: de qua si certior ab Episcopo factus fuisset, Pontium non solum repulisset, sed etiam Episcopi auctoritatem firmando, eum anathematisatu repercutisset: *Prostitor quippe, inquit, omnibus consacerdotibus meis ubique terrarum, adjutorem me & consultatorem potius esse quam contradictem. Absit enim schisma à me & à Coepiscopis meis.* Itaque illam pœnitentiam & absolutionem quam tuo excommunicato ignoranter dederam, & ille fraudulenter accepit, irritam facio & cassam. Schisma dicitur à Benedicto dissidium inter Papam & Episcopos, cùm de corruptis canonibus justè conqueruntur. Insignis est ad probationem hujus significationis locus Concilij Anglicani, quod habitum est & dictatum à Legatis Hadriani

Vide secundum
Prefationem Mar-
tini S. 10.

Concil. Laodic.
can. 15.

Concil. Chalced.
A. XI. 2606.
v. S. Kariss.
k. b. b. m. s. m.
Verbo antiquo.
Ordinari autem
dicit regulatissi-
mum Episcopum.

& Imperij Lib. IV. Cap. VIII.

225

Hadriani I. Gregorio & Theophylacto anno D C C L X X X V I I . Hæc sunt verba sub finem capituli quarti : *Sa ademus ut synodalia edita universalium sex Conciliorum , cum decretis Pontificum Romanorum , sepius legitentur , observentur , & juxta eorum exemplar Ecclesiæ status corrigitur , ne quid novi ab aliquibus introduci permittatur , ne sit schisma in Ecclesia Dei .* Eo sensu schismatis vocem usurpaverat Hincmarus de Drogone verba faciens , qui privilegio sibi contra regulas à Sergio Pontifice concessò abstinuit , ne schisma in sanctam Ecclesiam introduceret , id est , ne dissidium inter Episcopos Gallicanos & sedem apostolicam foveret , rescriptum per obrepitionem adversus canones elicitum urgendo . Hac significatione Ivo timebat ne schisma inter regnum & sacerdotium oriretur ob divisionem episcopatus Noviomensis . Inde etiam est quod opinionem eorum qui investituras episcopatum à laicis factas tuebantur , non quidem hæreticam , sed schismaticam esse dicit , utpote decretis Conciliorum Romanorum contrariam .

V I I . Illustrior autem evadet tota isthæc disceptatio de retinendis antiquis canonibus , si paulò accuratiùs inspiciamus quis esset Ecclesiæ Gallicanæ sensus in causa Paschalis Papæ & Henrici Imperatoris , ob contentionem investiturarum , quas Principibus ademerant Gregorius V I I . & Urbanus II . pluribus Conciliorum definitionibus . Earum restitutionem , per summam vim , novo privilegio à Paschali II . extorserat Henricus Imperator . Quod privilegium Guido Archiepiscopus Viennensis & apostolicæ sedis Legatus in Concilio Viennensi è Germanicis Episcopis composito damnavit anno M C X I I . ejusque Concilij confirmationem à Paschali petivit , insolenti contestatione adjecta : *Si vero , quod minime credimus , aliam viam aggredi cœperitis , & nostra paternitatis assertiones predictas roboretur nolueritis , propitius sit nobis Deus , quia nos à vestra subditione & obedientia repellentis .* Modestius se in hac quæstione geslerunt Gallicani Episcopi ; ac præcipue Ivo , Canonici Iuris callentissimus , qui Paschalem monendum putabat ut factum suum retractaret . sin abnueret , temperandum quidem ab illo judicando , sed sententiam evangelicam sequendam , quæ servanda docet illa quæ dicarent Scribe & Pharisæi , qui super cathedram Moysi fedebant , sed ab eorum operibus abstinentem . *Vult enim hæc sententia , inquit , precepta presidentium ad cathedram pertinentia obedienter impleri , etiam si tales sint quales erant Pharisæi , non eos factiosæ conspiratione à suis sedibus removeri . Si vero ea precipiant quæ sint contra*

doctrinam evangelicam vel apostolicam , ibi non esse eis obediendum , exemplo docemur Pauli Apostoli , qui Petro sibi prædato non recte incendi ad veritatem Evangelij , in faciem resistit , non tamen abjectus . Itaque ad sumnum , secundum mentem Iwonis , parendum non est decretis quæ ad cathedralm non pertinent , id est , quæ privilegio B. Petri non nituntur , quæ non sunt regulariter & secundum ministerium apostolicæ sedis , ut verbis Hincmari & Synodi Tricastinæ utar . Communio autem Pontificis & ejus obedientia non est repellenda , ut male placuit Concilio Viennensi habito à Guidone , eo prætextu quod opinionem de investituris retinendis hereticam judicaret , & contrâ Ivo schismaticam tantum censeret .

V I I I . Eandem sententiam Ivo alibi sequitur , cum evocatus in Concilium à Ioanne Lugdunensi Archiepiscopo ad Paschalis factum illud discutiendum , loco indicto se distere noluit , nec convenire ad illa Concilia ^{Ivo ep. 23e} in quibus non possumus , inquit , eas personas contra quas agitur condemnare vel judicare , quia nec nostro nec ullius hominis probantur subjacere iudicio . Quibus verbis egregie confirmat , quod supra ostendi , constantem fuisse Gallicanæ Ecclesiæ sententiam , Papæ personam nullius iudicio subjici , nisi à fide manu ^{Vide supra lib. 1. cap. 2.}

festissimè aberraret . Hanc à Bonifacio Moguntino allatam olim exceptionem sequitur Ivo in hac epistola , his verbis : *Principales Ecclesiæ claves nolumus sua potestate privare , quæcumque persona vices Petri habeat , nisi manifeste ab evangelica veritate discedat .* Enimvero licet honorificentissime de Pontificum dignitate & auctoritate senferit ; tamen Ecclesiæ Gallicanæ commodis suis prospeturam docet synodorum provinciarum decreta ; quibus juxta Augustinum quod poterit corriget , vel quod corrigere non poterit , salvo pacis vinculo excludet , vel quod salvo pacis vinculo excludere non poterit , æquitate improbabit , firmitate supportabit . Observandum verò ex Iwonis sententia liberum fuisse non solum universæ Ecclesiæ Gallicanæ , sed singulis Metropolitanis , salvâ reverentiâ Ecclesiæ Romanæ , novum illud decretum pro investituris , superioribus aliquot Conciliis Romanis contrarium rejicere . *Hæc dicentes , id est , afferentes Pontificem non esse deponendum ob novum illud rescriptum , non tollimus , inquit , quin possint quique Metropolitani Episcopos secundum jus antiquum convocare , provincialē synodum salva reverentiâ Romana Ecclesiæ celebrare .* Et mox : *His catholicorum patrum terminis contenti , que possumus secundum decreta patrum , salvo vinculo pacis corrigerem volumus : que autem corrigerem non possumus , usque ad messem , si necesse sit .*

Ff

Guido (episcopus Coloniae [L.]) in Concilio Viennae .

Circa . Mallæc . ad an . p. 1. Vix . ne Colonia fuit . ut rescriptum est . iurisdictionis Apollonius .

Ivo ep. 23e .

Vide Tafel 8 N . to al. p. 1. Ag . book 2. Jura co . f. 1. foliorum ap. 2.

Domino docente, tolerare decrevimus. Deinde Paschalem excusat, si necessitate cogente, ad vitandam populi stragem, prudenter rigorem decreti remisit.

[Eiusdem argumentum extat epistola Hildeberti Cenomanensis in tomo i v. Spicilegium Dacheriani, quam nos olim dabimus emendatiorem in nova quam paramus editione epistolarum ac reliquarum lucubrationum illius Episcopi.] Steph. Baluzius.

privilegium apostolica sedis ea de re praecesserat.

X. Lex ista videtur contraria constitutio Innocentij III. qui admittit ad beneficia undeconque natos. Innocentij constitutio aqua est in sua specie. Veteri iure, Episcopi eligendi e clerici cuiusque civitatis. Fus illud ex parte resumendum lege Caroli, ut saltem in regno petantur. Diu reguli deducit ex illa constitutione.

C A P V T I X.

Synopsis.

I. Initio seculi decimoterii Ecclesia Gallicana incepatur Libertates suas, solo diffensu. Conventus Bituricensis contradixit mandatis Romani Cardinalis, de collatione duarum praebendarum in unaquaque Ecclesia. Ea de causa Legatus absinuit ab executione mandati.

II. Eodem seculo Lincolniensis Episcopus his collationibus non consensit. Ejus rationes; & contradicitione aliena à contumacia. Clausula. Non obstante, iuncto invalescere cōpīt.

III. Non admissis quoque rescriptis illis, Galli iura sua tuebantur, Olim Clerici à Pontificibus commendati. Deinde adjuncte sunt mina excommunicatioeum. Initium hujus coactionis circa tempus Lucy III.

IV. Episcopi Gallicani in his angustiis patrocinium regium implorarunt. Tuitionis regie pro custodia castorum nondum erat deleta memoria in tertia dynastia ut probatur ex Ivone. Eam tuitionem à B. Ludovico expopserit Ecclesia Gallica, ad conservanda iuris Collationum, & iuri dictiōnem, adversus novitates cui rei Ludovicus profexit suo Edicto.

V. Inde est quod Philippus IV^m, monuit Clementem
et ministerium Episcoporum impedire in causa Tem-
plariorum. Se, salvo sacramento suo, id tolerare non
posse.

VI. Quod explicandum est de sacramento presito tempore inaugurationis regie. Ejus antiqua formula, qua promittitur conferatio privilegi canonici, à Philippo. Que ducta videtur à formula concepta ab Hincmaro. Ea dicta est olim perdonatio, non sacramentum Imperatores C P. Spondebant fidei & canonum custodiā.

VII. Fure collationum & electionum sublato per Reservations & Gratis expectativas, regium auxilium imploratur ad Ecclesias Gallicana ad corrum restitucionem, Carolus VI. jus antiquum adversari novitates Edictis suis ea in parte restituit, & magistratibus suis executionem commisit.

VIII. Decreta Basiliensis confirmata lege regia, cuius executio mandata iudicibus regis, qui conuentu plebiter. Comitia regni praesidium Libertatum Ecclesie Gallicane à solo Rege expectandum fatentur anno millesimo quadragesimo nonagesimo tertio Reges prospexitse canonum restituitioni, lege generali, & iunctu magistris exequendi cura. Quod probatur Editis B. Ludovici & Caroli VI. & VII.

*IX. Aliquando Reges ex officio novitates adversus
mores receptos repellebant, si ex iis detrimentum regni
sequeretur. Id factum a Carolo V I I, lege data, quae
extraneos a beneficiis removebat. Renente Papa his
incommodis consulere, imperio suo id egit. Nullum*

PER STABAT adhuc idem usus in Gal-
lia anno M C C X X V I . per solum dis-
fensum Regis , Episcoporum , & Procerum ,
Libertates suas tuente Ecclesia Gallicana ,
Cùm enim Romanus Cardinalis Concilium
illius Ecclesiae Biturigibus coëgisset , ut Al-
bigensium & Comitis Tolofani negotiis
prospiceretur , re illa confecta , de releva-
tione duarum præbendarum in unaquaque
Ecclesia vel monasterio , arbitrio Summi
Pontificis Romanis Clericis conferenda-
rum , cum Episcopis & Abbatibus agere
voluit . Sed Procuratores Capitulorum (qui-
bus abeundi copiam Legatus fecerat , quasi
Concilio soluto , ne intercessionibus suis om-
nia turbarent) cum eo graviter expostula-
runt , quòd mandatum Papæ in Concilio
non exposuisset , ipsis praesentibus , quorum
maxime intererat : Legatum rogant ut ab ea
re persequenda temperet , quæ ab his gravi
scandalo & omnium offensione effectui tra-
di non posset , & cui renitantur non solum
Episcopi , sed etiam Rex ipse , & proceres
regni . Aliam esse rationem Galliarum &
longè diversam à ceteris regnis . In illis enim
mandatis Papæ decretam fuisse Præbenda-
rum reservationem ; sed in Gallicana Eccle-
sia , rem istam adeo insolitam , totius regni
consensu indigere . Retulit Matthæus Paris
Procurator suscipiens his verbis .

Procuratorum luggitionem his verbis: *Vnde rogamus in Domino ne istud scandalum oriatur per vos in Ecclesia Gallicana, scientes quod sine maximo scando & inestimabili danno non posse hoc ad effectum perdici. Quia esto quod aliquis assertiret, nullus esset ejus assensus in rebus que omnes tanguntur; cum fere omnes majores, & generaliter omnes subditos, necnon & ipse Rex, & omnes Principes, parati sint contradicere & resistere usque ad capitinis expositionem & omnis honoris privationem; praesertim cum videatur imminere propter hoc scandalum subversio regni & Ecclesie generalis. Ratio autem nostrae timoris est, quod cum ceteris regnii non habuistis rationem, & quibusdam Episcopis praecipitis & Abbatibus ut cum prebenda vacaverint, ad opus Domini Pape reservent. Literis Pontificis palam lectis, quibus duarum praebendarum collatio retinebatur, Legatus praecepsis exhaustis, persuadere conatus est Concilio ut consensum huic mandato praeberet. Sed cum nihil obtinere posset, in modo vero Procuratores Capitulorum sapienter monerent*